BENIERS CONSULTANCY

International Business Training Center

presenteert

Interculturele competentie-1

Beniers Consultancy
International Business Training Center

© Das Werk einschließlich aller seiner Teile ist urheberrechtlich geschützt.
Jede Verwertung außerhalb der engen Grenzen des Urheberrechts-
gesetzes ist ohne Zustimmung von der Beratungsfirma Beniers Consultancy
unzulässig und strafbar.
Das gilt insbesondere für Vervielfältigungen, Übersetzungen, Mikroverfilmungen
und die Einspeicherung und Verarbeitung in elektronischen Systemen.

www.beniers-consultancy.com
http://blog.beniers-consultancy.de

Bronnen:

Lewis. R.D. : *When Cultures Collide*. ISBN: 1-85788-086-2
Hall. E. : *Beyond Culture*. Anchor Press 1977.
Gudykunst.W. : *Communicating with strangers. An approach to intercultural communication*. Mc. Graw-Hill, 1992

- Inhoud:

  - Definitie 4 - 6
  - Kenmerken van cultuur 6 - 13
  - Communiceren met mensen uit andere culturen 13 - 17
  - Lineair-actieve cultuur 17 - 18
  - Multi-actieve cultuur 18 - 20
  - Reactieve cultuur 20 - 27
  - Lineair-actieve cultuur - multi-actieve cultuur 27 - 30
  - Interactie 30 - 31
  - Feiten- en gegevensgerichte culturen 31 - 32
  - Dialooggerichte culturen 32 - 33
  - Dialooggerichte versus feitengerichte culturen 33 - 35
  - Tijdsopvatting 35 - 41
  - Interculture competentie 35 - 45
  - Monochronie 45 - 47
  - Polychronie 47 - 49
  - Serialistische, lineaire denkwijze 49 - 50
  - Holistische denkwijze 50 - 51
  - Acculturatie 51 - 52
  - Fasen interculturele sensibiliteit 52 - 59
  - Drie stappen methode 59 - 60
  - Invloedsfactoren interculture competentie 60 - 61

Definitie

- Het totaal van alle vaardigheden en bekwaamheden die nodig zijn om met mensen van andere culturen een toestand van gemeenschappelijkheid te creëren die niet door cultuurspecifieke elementen overheerst wordt.

Definitie

- Intercultural integration essentially means being equally comfortable in two (or more) cultures, and being able to switch easily between them.

Kenmerken van cultuur

- *Cultuur is door mensen geschapen:*
  - Zij is het resultaat van collectief, denken en handelen in een bepaalde maatschappij.
  - Zij omvat zichtbare gedragswijzen (zeden en gebruiken).
  - Zij omvat onzichtbare overtuigingen, motieven, waarden en opvattingen.

Kenmerken van cultuur

- *Cultuur is een sociaal fenomeen dat boven het individu uitstijgt:*
  - Zij wordt door een sociale groep tot uitdrukking gebracht.
  - Zij is voor haar voortbestaan niet van een individu afhankelijk.
  - Zij uit zich in taal, kunst, rituelen etc.

Kenmerken van cultuur

- *Cultuur wordt aangeleerd:*
  - Men noemt cultuur dan ook de sociale erfenis van een bepaalde maatschappij, d.w.z. de som van de overtuigingen, gedragswijzen en gedragsregels zoals die van generatie op generatie zijn doorgegeven

Kenmerken van cultuur

- *Cultuur is gedragsbepalend:*
  - Zij omvat alle regels, normen en gedragscodes van een sociale groep, waardoor het gedrag van de leden in de zin van een functioneel systeem wordt bepaald.

Kenmerken van cultuur

- *Cultuur streeft naar innerlijke consistentie:*
  - Zij vormt een goed gestructureerd geheel van niet tegenstrijdige overtuigingen, normen en gedragswijzen.

Kenmerken van cultuur

- *Cultuur is een instrument:*
  - Zij is het instrument, waarmee een maatschappij haar aanpassing aan de wereld eromheen realiseert.
  - Zij biedt elk individu methoden en instrumenten om met de dagelijke problemen van het leven om te kunnen gaan.

Kenmerken van cultuur

- *Cultuur kan zich aanpassen:*
  - Culturen zijn onderhevig aan een adaptief aanpassingsproces.
  - Culturele systemen van waarden en gedragswijzen zijn geneigd om zich aan de veranderende voorwaarden en situaties van de omgeving aan te passen.

Communiceren met mensen uit andere culturen

Lineair-actieve cultuur	Multi-actieve cultuur	Reactieve cultuur
Gesprek is voor mij informatie-uitwisseling, inwinnen van informatie.	Gesprek is voor mij leren kennen, om zich een mening te vormen.	Gesprek is voor mij het scheppen van harmonie.
Ik ben gericht op feiten.	Ik ben gericht op gesprek.	Ik ben gericht op netwerken.
Ik ben resultaatgericht.	Ik ben relatiegericht.	Ik ben harmoniegericht.
Ik ben direkt en duidelijk.	Ik ben emotioneel en spontaan.	Ik ben indirekt en discreet.

Communiceren met mensen uit andere culturen

Lineair-actieve cultuur	Multi-actieve cultuur	Reactieve cultuur
Ik onderbreek zelden.	Ik onderbreek vaak.	Ik onderbreek niet.
Ik confronteer met logica.	Ik confronteer op basis van gevoel.	Ik confronteer niet.
Ik ben taakgericht.	Ik ben gericht op de mens, relatie.	Ik ben gericht op de context.
Het schriftelijk woord is belangrijk.	Het gesproken woord is belangrijk.	Het persoonlijk contact is belangrijk.

Communiceren met mensen uit andere culturen

Lineair-actieve cultuur	Multi-actieve cultuur	Reactieve cultuur
Ik verricht de ene opdracht na de andere.	Ik verricht meer dan een opdracht tegelijk.	Ik reageer op de acties van de ander.
Ik plan systematisch vooruit.	Ik plan de grote lijn.	Ik houd rekening met algemene principes.
Ik houd de volgorde in mijn agenda aan.	Ik spring in mijn agenda naar voren en naar achteren.	Ik vraag graag naar herhalingen.

Communiceren met mensen uit andere culturen

Lineair-actieve cultuur	Multi-actieve cultuur	Reactieve cultuur
Ik houd de hiërarchische afstand zo klein mogelijk.	Ik maak de hiërarchische afstand zo groot mogelijk.	Ik houd rekening met de hiërarchische speelregels.
Overeenkomst is gebaseerd op prestaties en feiten.	Overeenkomst is gebaseerd op sympathie t.o.v. klanten.	Overeenkomst is gebaseerd op harmonie en overeenstemming.

Lineair-actieve cultuur

- *Lineair-actieve cultuur*
  - Planning
  - Organisatie
  - Altijd slechts een opdracht verrichten
  - Feiten zijn belangrijk
  - Vast tijdsplan

Multi-actieve cultuur

- *Multi-actieve cultuur*
  - Veel dingen worden tegelijkertijd gedaan
  - Flexibiliteit
  - Punctueel zijn is niet belangrijk
  - Realiteit is van grote betekenis
  - Gesprekken worden tot het einde toe afgemaakt
  - Interactie tussen mensen is belangrijker dan wat dan ook
  - Levendigheid
  - Graag praten

Multi-actieve cultuur

- *Multi-actieve cultuur*
  - Arabieren, Afrikanen, Latijnsamerikanen
  - Indiërs, Pakistani
  - Spanjaarden, Zuiditalianen, mediterrane volkeren

Reactieve cultuur

- *Reactieve cultuur*
  - Eerst luistert men, pas daarna onderneemt men iets.
  - Mensen uit reactieve culturen zijn de beste luisteraars ter wereld.
  - Men concentreet zich op hetgeen wordt gezegd (gedachten dwalen niet af).
  - Men onderbreekt de ander niet.

Reactieve cultuur

- Reactieve cultuur
  - Men is introvert
  - Men gebruikt vaak non-verbale communicatie
  - Men stelt vaak vragen

Reactieve cultuur

- *Reactieve cultuur*
  - Men geeft de voorkeur aan de monoloog (in lineairactieve en multiactieve culturen prefereert men de daloog).
  - Men onderbreekt de ander niet.
  - Pauzes beschouwt men als een onderdeel van het gesprek: goed geformuleerde argumentaties vereisen een pauze om na te denken.

Reactieve cultuur

- *Reactieve cultuur*
  - *Beleefd*
  - *Respect*
  - *Luistercultuur*
  - *Introvert*
  - *Nemen zelden het initiatief om te handelen*

Reactieve cultuur

- *Reactieve cultuur*
  - Verloop van de communicatie:
    - Monoloog-pauze (beleefd zwijgen uit respect)
    - Nadenken – monoloog
    - Wantrouwen een teveel aan woorden

Reactieve cultuur

- *Reactieve cultuur*
  - Schriftelijke informatie is belangrijk, maar even belangrijk zijn luisteren en het gesprek.
  - Mensgericht (zoals in de romaanse culturen).
  - Storten zich niet hals over kop in activiteiten.
  - Laten ideeën rusten en rijpen.
  - Flexibiliteit en aan bereid om zich aan te passen in beslissingen.

Reactieve cultuur

- *Reactieve culturen:*

- China
- Taiwan
- Singapore, Hong Kong *
- Finland *
- Korea
- Turkije +
- Vietnam, Cambodja, Laos +
- Maleisië, Indonesië +
- Pacific Islands

Lineair-actieve cultuur - Multi-actieve cultuur

1. Duitsers, Zwitsers
2. Noordamerikanen
3. Scandinaviërs, Oostenrijkers
4. Britten, Canadezen, Nieuwzeelanders
5. Australiërs, Zuidafrikanen
6. Japanners
7. Nederlanders, Belgen

Lineair-actieve cultuur - Multi-actieve cultuur

8. Amerikaanse subculturen (Joden, Italianen, Polen)
9. Fransen
10. Tsjechen, Kroaten, Hongaren
11. Noorditalianen
12. Chilenen
13. Russen

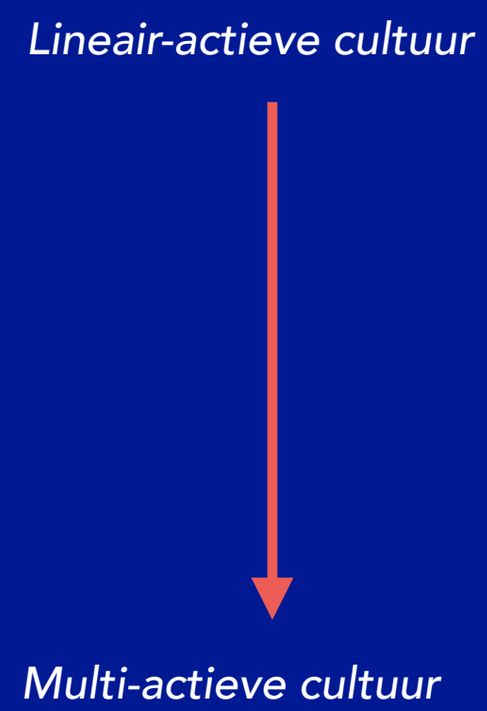

Lineair-actieve cultuur - Multi-actieve cultuur

14. Portugezen
15. Polynesiërs
16. Spanjaarden, Zuiditalianen, mediterrane volkeren
17. Indiërs, Pakistani
18. Latijnsamerikanen, Arabieren, Afrikanen

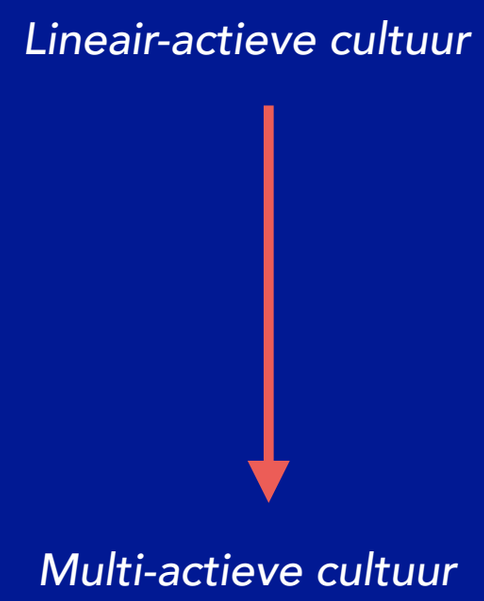

Interactie

- Interactie tussen mensen uit verschillende culturen is niet alleen op communicatie gebaseerd maar ook op de wijze waarop men informatie verzamelt.

- Men onderscheidt: feiten- en gegevensgerichte culturen en dialoog-gerichte culturen

Feiten- en gegevensgerichte culturen

- *Feiten- en gegevensgerichte culturen:*
  - Grondig onderzoek en naspeuringen
  - Reusachtige aantallen feiten en gegevens verzamelen
  - Hierop is het handelen (actie) gebaseerd

Dialooggerichte culturen

- *Dialooggerichte culturen:*
  - Er wordt graag gediscussieerd.
  - Beschikken over een enorme hoeveelheid achtergrondkennis uit het persoonlijk informatie-netwerk.
  - Zoeken informatie bij vrienden, familieleden enz.

Dialooggerichte cultuur versus feitengerichte cultuur

1. Latijnsamerikanen
2. Italianen, Spanjaarden, Portugezen, Fransen
3. Mediterrane volkeren
4. Arabieren, Afrikanen
5. Indiërs, Pakistani
6. Hongaren, Roemenen

Dialooggerichte cultuur

Feiten-en gegevensgerichte cultuur

Dialooggerichte cultuur versus feitengerichte cultuur

7. Amerikaanse subculturen
8. Nederlanders, Belgen
9. Britten, Australiërs
10. Skandinaviërs
11. Nordamerikanen, Canadezen, Nieuwzeelanders, Zuidafrikanen
12. Duitsers, Zwitsers

Dialooggerichte cultuur

Feiten-en gegevensgerichte cultuur

Tijdsopvatting

- *Lineaire tijd:*
  - Amerikaans tijdsconcept
  - Tijd is geld
  - Op winst gerichte maatschappij
  - Angst, dat de tijd voorbijgaat zonder dat beslissingen worden genomen.
  - Tijd = klokken, horloges en kalender: tijd is meetbaar.

Tijdsopvatting

- *Tijd in de multiactieve cultuur:*
  - Men interesseert zich niet voor tijdsplannen en punctualiteit.
  - Realiteit is belangrijker dan afspraken.
  - Op tijd wordt niet gelet.
  - Hoe meer dingen men tegelijkertijd doet des te beter.
  - Interactie tussen mensen is erg belangrijk.
  - Tijd is gericht op gebeurtenis en personen: een subjectief iets, dat men onafhankelijk van de wijzers van de klok kan manipuleren, vormen, verlengen of terzijde kan leggen.

Tijdsopvatting

- *De cyclische tijd (oosterse culturen):*
  - Aanpassung van de mens aan de tijd
  - Tijd is schaars
    - cyclische tijd (iedere dag gaat de zon op, jaargetijden volgen elkaar op…)
  - Men neemt niet snel beslissingen omdat de tijd cyclisch verloopt
  - Men laat gedachten eerst een paar dagen rusten en rijpen alvorens tot actie over te gaan

Tijdsopvatting

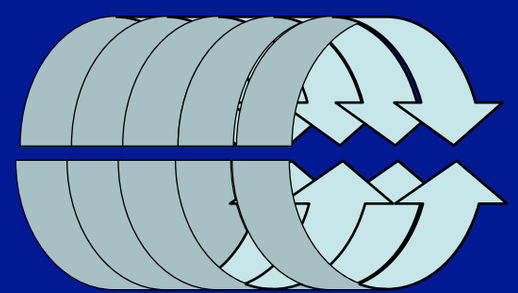

cyclische tijd:
alles gebeurt opnieuw

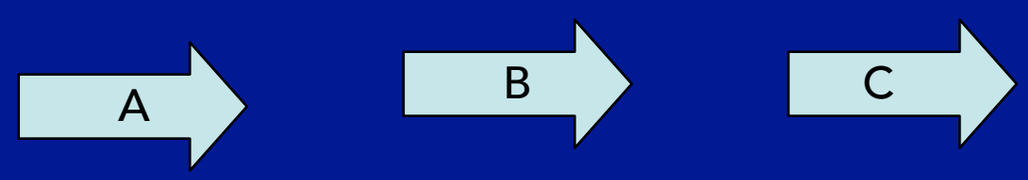

lineaire tijd:
alles gebeurt eenmaal

Tijdsopvatting?

- *Die chinese tijd:*
  - Men denkt veel na
  - Tijd heeft grote waarde
  - In China is het gebruikelijk, dat men aan het einde van het gesprek de deelnemers bedankt voor het feit dat zij hun tijd ter beschikking hebben gesteld.

Tijdsopvatting

- *Het japanse tijdsplan:*
  - Gevoel voor het feit dat de tijd langzaam voortschrijdt.
  - Men neemt veel tijd voor gesprekken.
  - Het is niet belangrijk hoe lang iets duurt, maar dat rekening wordt gehouden met beleefdheid en traditie.
  - Elke activiteit heeft een duidelijk gemarkeerd begin en einde.

Interculturele competentie

- 85% van de internationale zakentransacties mislukken geheel of gedeeltelijk door een gebrek aan interculturele competentie

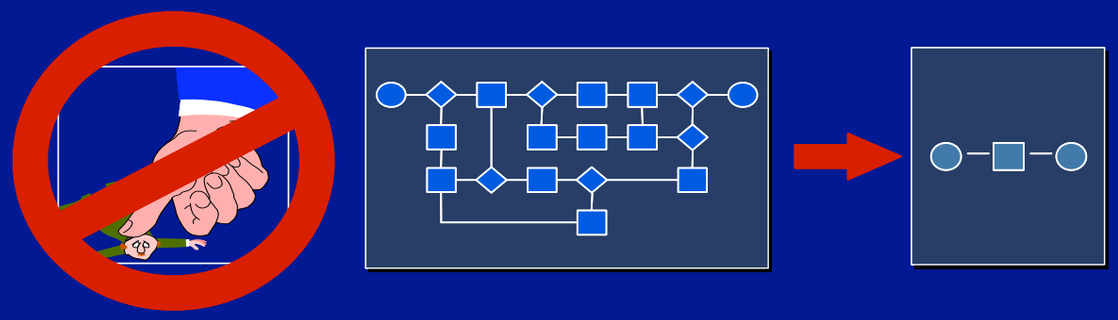

Interculturele competentie

- *In de Europese hel zijn:*
  - de Britten chefs
  - de Fransen monteurs
  - de Zwitsers lovers
  - de Duitsers politieagenten
  - de Italianen organisatoren

Interculturele competentie

- *In de Europese hemel zijn:*
  - de Britten politieagenten
  - de Fransen koks
  - de Duitsers monteurs
  - de Italianen lovers
  - de Zwitsers organisatoren

Interculturele competentie

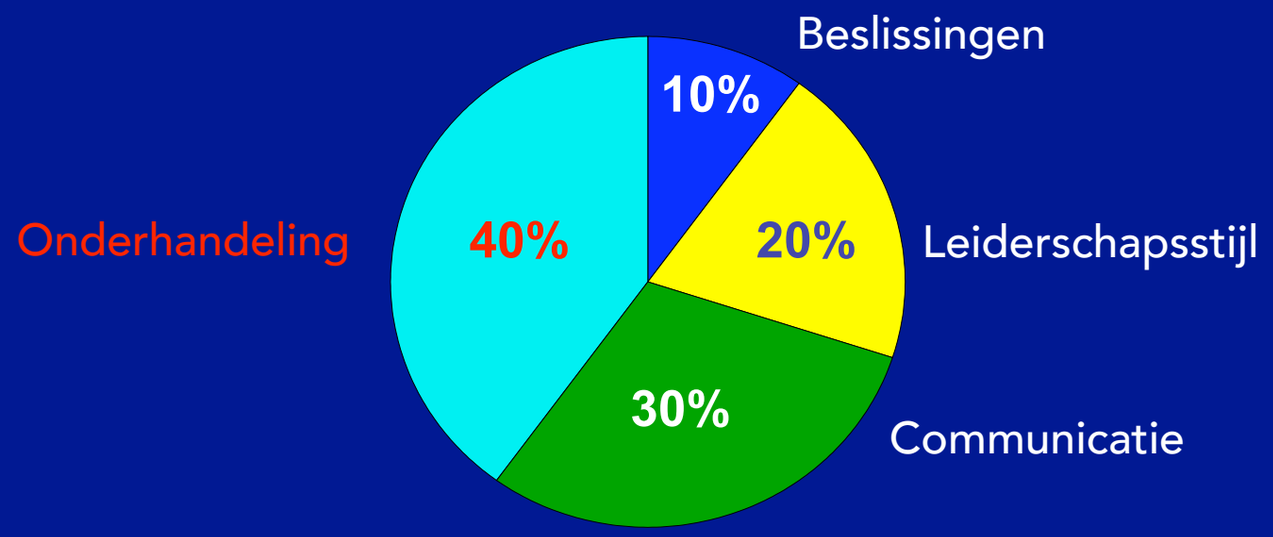

Monochronie

- Niet twee of meer dingen tegelijkertijd.
- “Muren” tussen activiteiten.
- Werkwijze maakt:
  - “methodischere”
  - “strengere”
  - “geregeldere” indruk

Monochronie

- Australie
- Groot Brittannië
- Canada
- China
- Tschechië
- Denemarken
- Finland
- Duitsland
- Japan
- Singapore
- Zuid-Korea
- USA

Polychronie

- “ongeordend”
- “oppervlakkig”
- Communicatie: toespelingen
- Daardoor ontstaat de indruk van zelfverzekerdheid

Polychronie

- Bangladesh
- Brazilië
- Egypte
- Griekenland
- India
- Indonesië
- Maleisië
- Filippijnen
- Polen
- Roemenië
- Rusland
- Saudi Arabië
- Thailand
- Vietnam

Serialistische, lineaire denkwijze

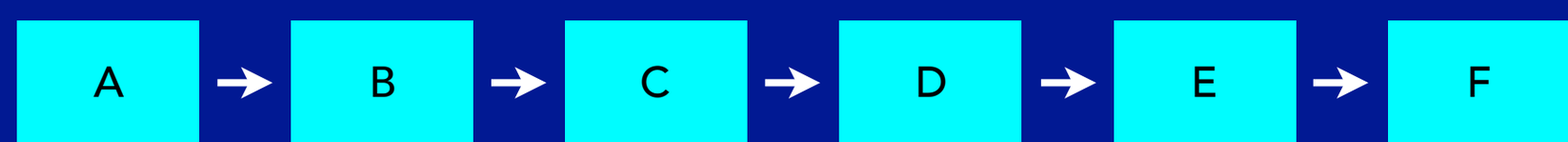

Holistische denkwijze

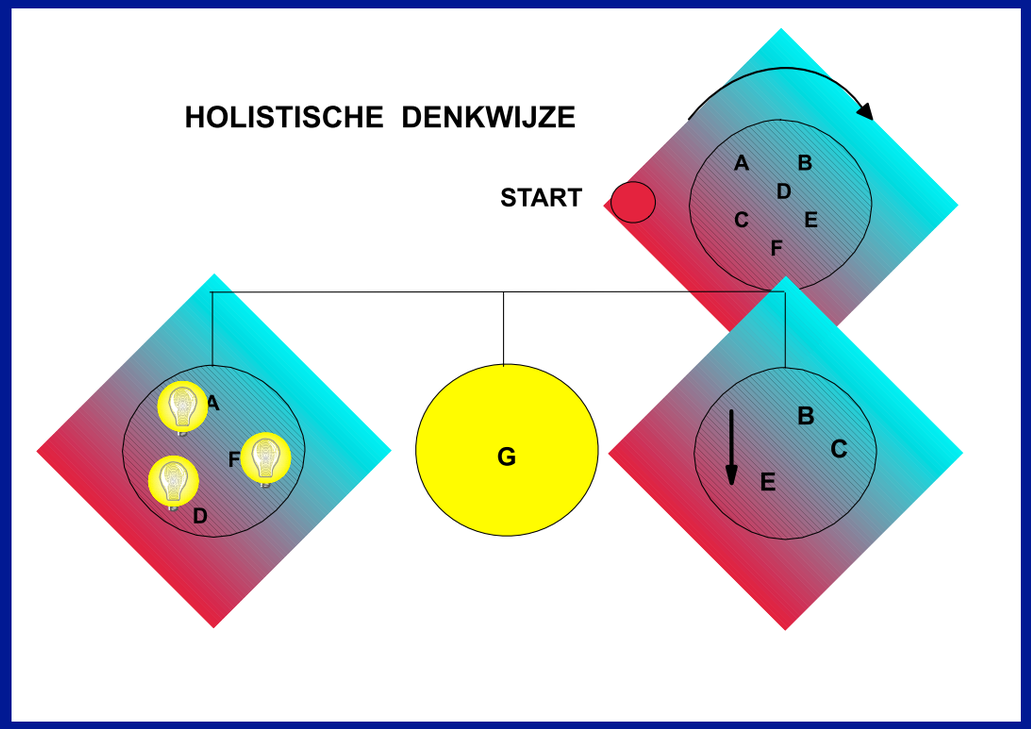

Acculturatie

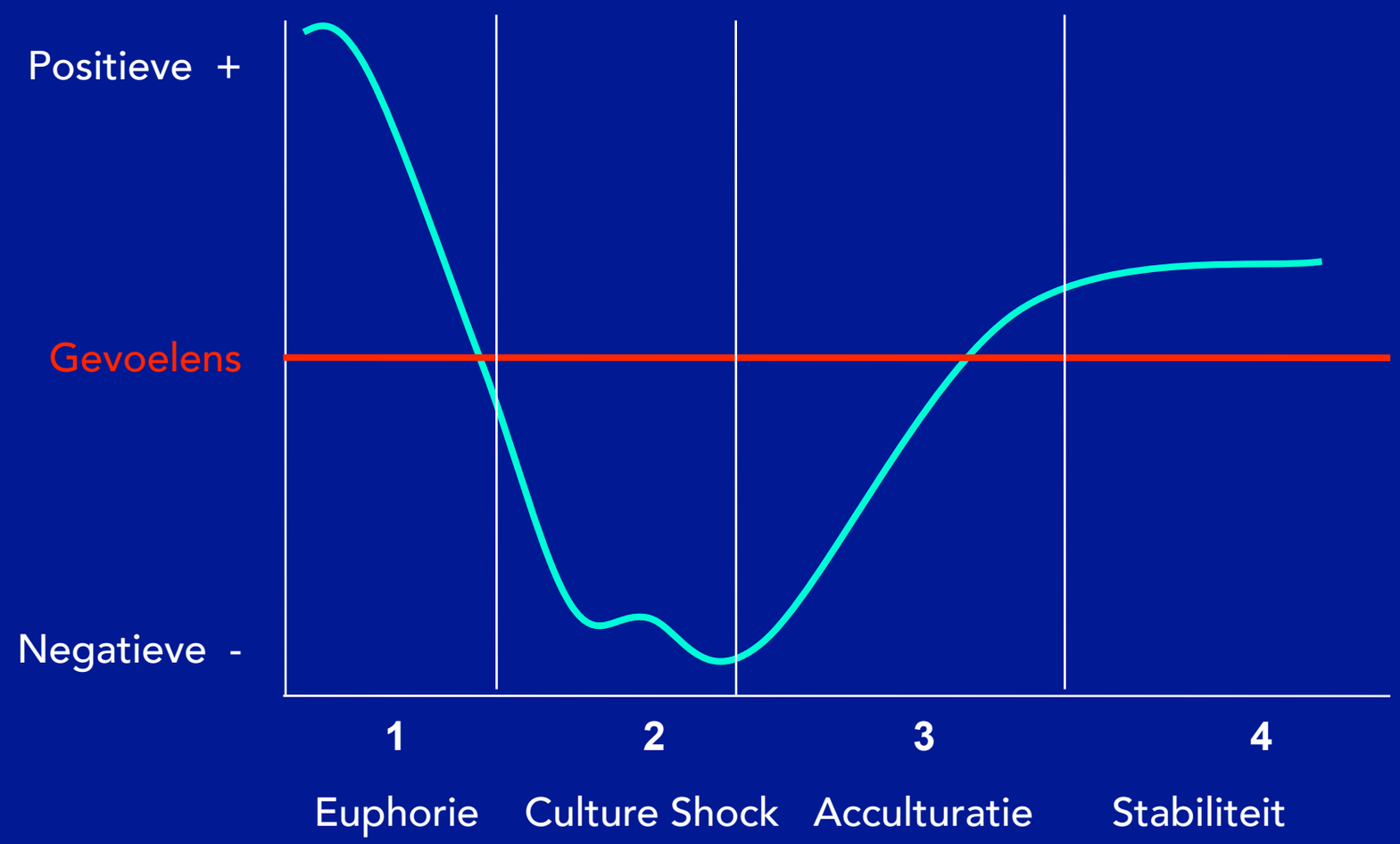

Fasen interculturele sensibiliteit

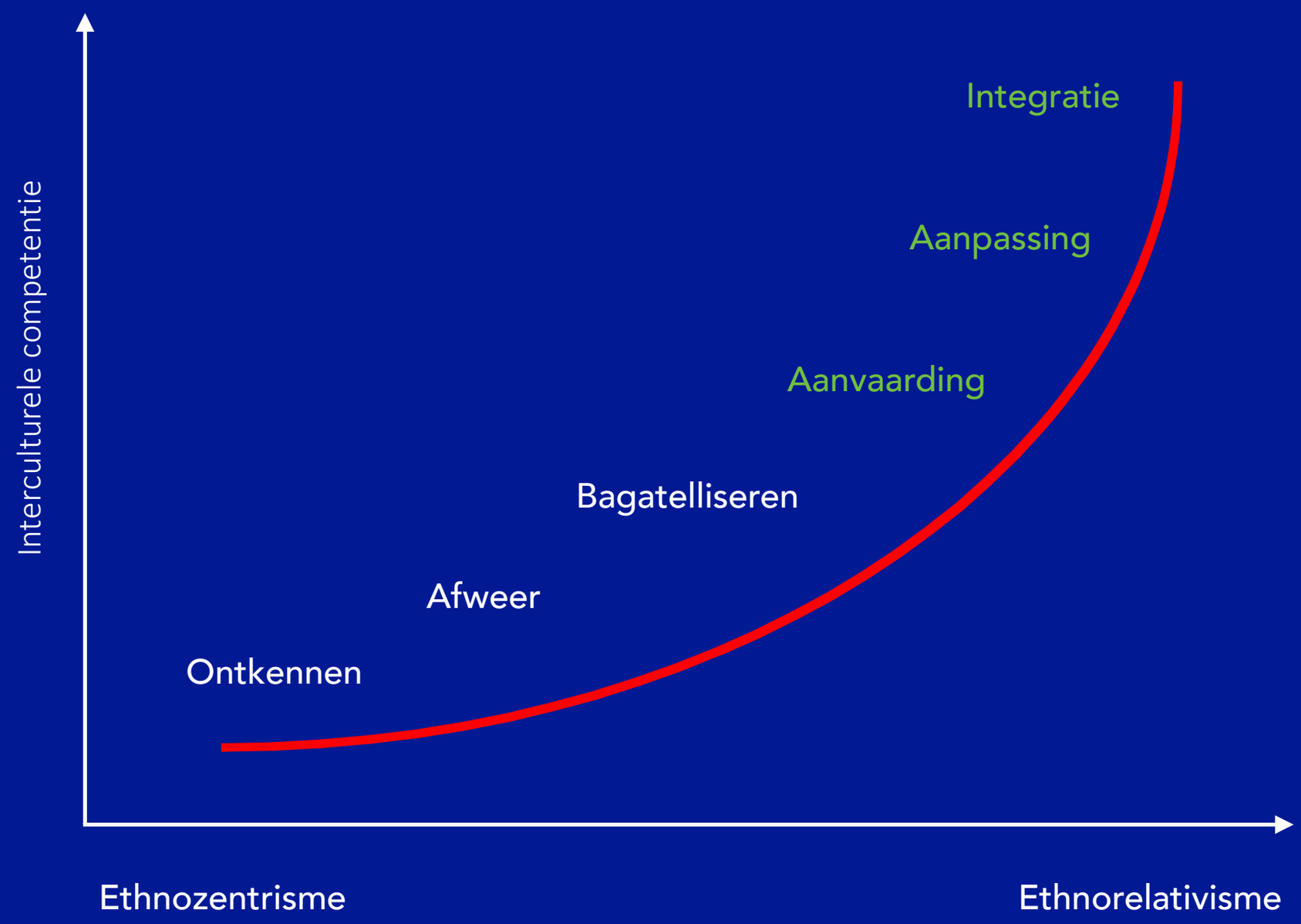

Fasen interculturele sensibiliteit

- *Ontkenning:*
  - Men is zich nog niet bewust van de cultuurverschillen.
  - Men moet zich deze verschillen bewust worden om succesvol te kunnen communiceren.

Fasen interculturele sensibiliteit

- *Afweer :*

  - In dit stadium ontdekt men dat de andere cultuur verschilt van de eigen cultuur.

  - Men zal dit als hinder ervaren.

Fasen interculturele sensibiliteit

- *Bagatellisering:*
  - Men ziet de verschillen maar men bagatelliseert deze.
  - Men ziet de eigen cultuur nog steeds als universeel.
  - Men moet niet langer de cultuur van anderen door de eigen ‚cultuurbril' zien.
  - Men moet zich bewust worden van de waarden en normen van de eigen cultuur.
  - Men moet zich bewust worden hoe deze waarden en normen het eigen denken en handelen beïnvloedt.

Fasen interculturele sensibiliteit

- *Aanvaarding:*
  - Men krijgt in de gaten dat hetzelfde gedrag van leden van twee verschillende culturen andere betekenissen hebben.
  - Men moet leren de andere cultuur vanuit het perspectief van de ander te zien.

Fasen interculturele sensibiliteit

- *Aanpassing:*
  - Men is nu in staat om de eigen cultuur vanuit het referentiekader van de andere cultuur te evalueren en zich daaraan aan te passen.
  - Men verplaatst zich in de waarden en normen van de andere cultuur.

Fasen interculturele sensibiliteit

- *Integratie:*
  - Men is gemakkelijk in staat om van het ene cultuursysteem naar het andere cultuursysteem over te schakelen.
  - Men heeft een gedegen kennis van tenminste twee culturen.

Drie stappen methode

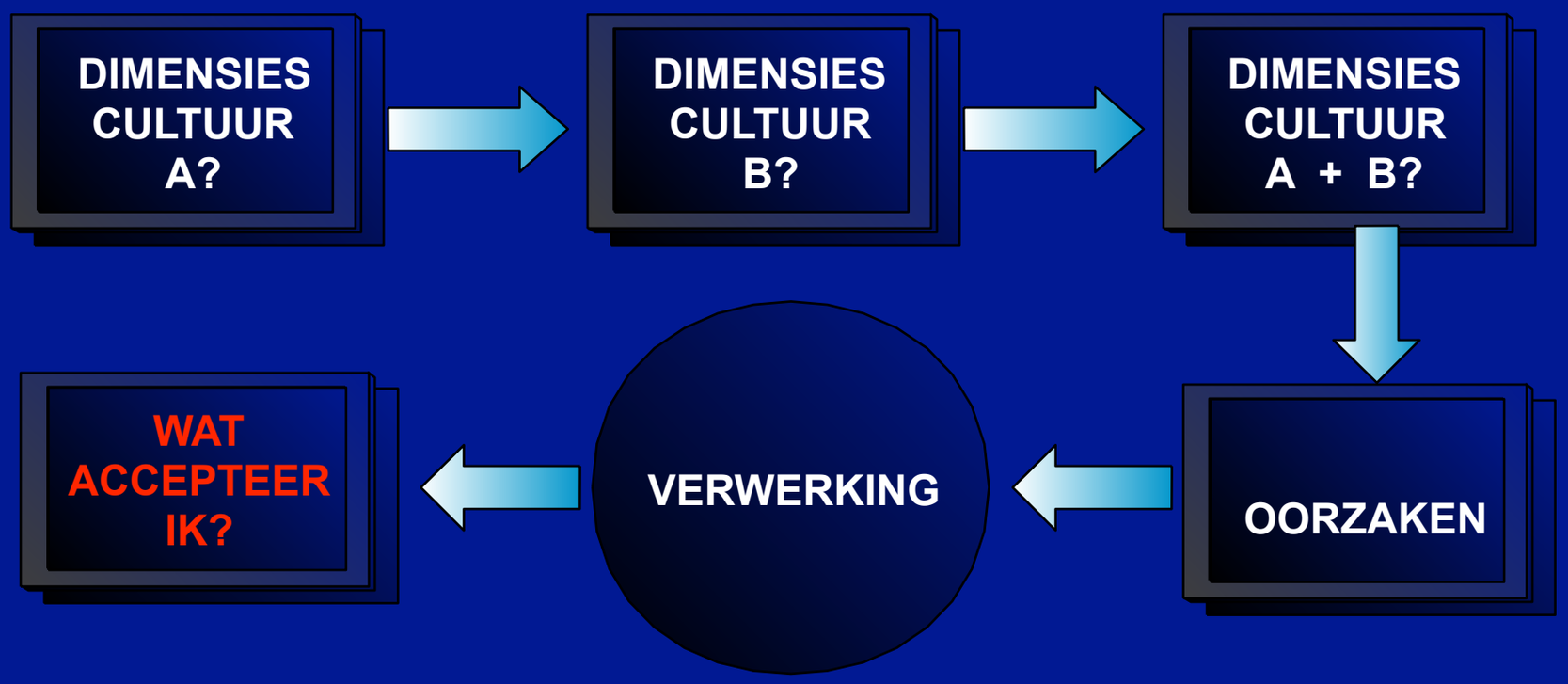

Invloedsfactoren interculturele competentie

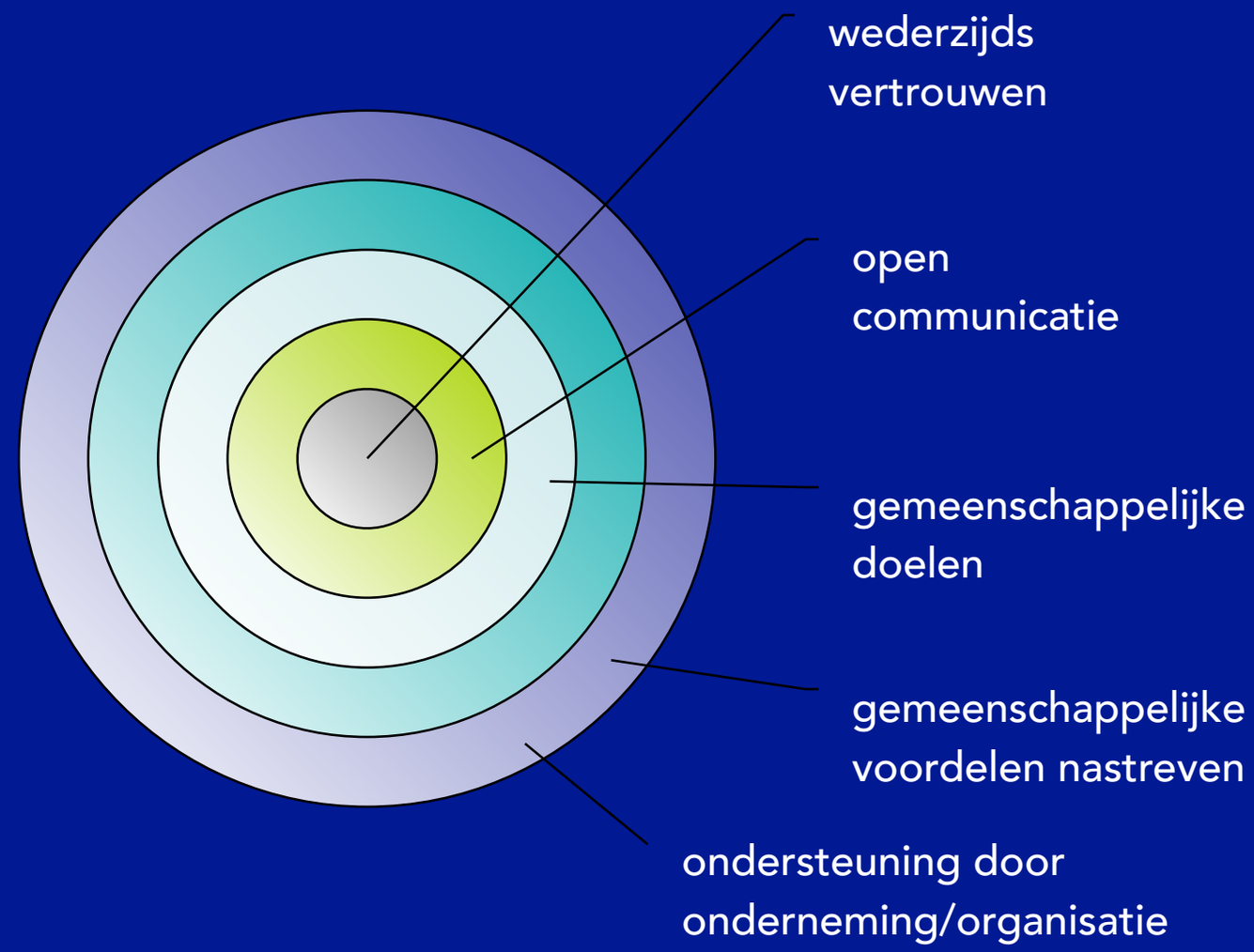

BENIERS CONSULTANCY

International Business Training Center

presenteerde

Interculturele competentie-1

Beniers Consultancy
International Business Training Center

www.beniers-consultancy.com
http://blog.beniers-consultancy.de

C.J.M. Beniers. *Interkulturelle Kommunikation.*
Hanser Verlag München, BRD. ISBN: 3-446-40220-9.

C.J.M. Beniers. *International Business Language for Industrial Engineers.*
Hanser Verlag, München, BRD. ISBN: 3-446-22374-6.

C.J.M. Beniers. *Hörbuch Interkulturelle Kompetenz.*
Technisat Digital GmbH. Daun, BRD